

Styring og implementering av sirkulære NSB AS

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr 07-05b

Styring og implementering av sirkulære NSB AS

TILSYNSRAPPORT

Rapport nr. 07-05b
Arkivkode: 05/106 -SF361
Revisjonsdato: 04.04.05 – 15.04.05
Foretak: NSB AS
Kontaktperson: Haakon Bakken
Revisjonslag: Erik Borgersen, fagrevisor, Kristin Skaane, fagrevisor,
Rannveig Hiis-Hauge, ledende revisor.

Rapportens innhold:

Denne rapporten beskriver de avvik som ble konstatert og de observasjoner som ble gjort ved systemrevisjon som omfattet NSBs involvering i utarbeidelse av sirkulære, og distribusjon og implementering av sirkulære hos NSB AS. Revisjonsomfanget inkluderte s-sirkulære, T-sirkulære, rutesirkulære og ruteordre utgitt av JBV.

Hovedkonklusjon:

Noe av bakgrunnen for denne revisjonen, er hendelser ved Lieråsen november 2003. Etter disse hendelsene har NSB AS styrket linjeledelsens oppfølging av lokomotivførere, og JBV har begynt å involvere NSB AS i utarbeidelse av sirkulære, ved at trafikkutøvere av og til deltar i analysegrupper og får sirkulære til høring. Rutinene for intern høringsprosess i NSB AS er imidlertid ikke formalisert.

Systemer for intern distribusjon av sirkulære i NSB AS ser ut til å fungere godt.

Utarbeidet dato:

Sign.:

Rannveig Hiis-Hauge
Revisjonsleder

Godkjent dato:

Sign.:

Erik Ø. Johnsen
Direktør

Innholdsfortegnelse

1. Innledning
2. Dokumentunderlag
3. Omfang
4. Avvik
5. Observasjoner
6. Andre forhold
7. Gjennomføring

Vedlegg

1. Dokumentunderlag for revisjonen
2. Verifikasjoner/stikkprøveuttak foretatt under revisjonen
3. Framdriftsplan vedrørende slutføring av revisjonsprosessen

1. Innledning

Formålet med revisjonen var å vurdere om hensynet til en sikker trafikkavvikling ivaretas gjennom NSBs håndtering av distribusjon og implementering av Jernbaneverkets sirkulære.

Distribusjonsgrensesnittet fra JBV og prosessene knyttet til utarbeidelse av sirkulære, ble også vurdert. Resultater fra den delen av revisjonen som omfatter JBV, er omtalt i rapport 07-05a.

Begrepet trafiksikkerhet brukes i denne rapporten i samsvar med definisjonen i kravforskriftens § 1-2 og omfatter teknisk sikkerhet (materiellsikkerhet), operasjonell sikkerhet og beredskap.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering i sin inspeksjonsvirksomhet. Leseren må derfor ta i betraktning at det er de forhold som er mangelfulle som fokuseres i rapporten og at forhold som er tilfredsstillende ivaretatt normalt ikke omtales.

Rapporten omhandler avvik og observasjoner som er avdekket under revisjonen.

- AVVIK defineres som mangel på overholdelse av krav fastsatt i eller i medhold av jernbaneloven.
- OBSERVASJON er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er riktig å påpeke for å ivareta sikkerheten til passasjerer og tredjemann.

For avvik pålegges som hovedregel gjennomføring av korrigerende tiltak for å oppfylle de krav som ikke er oppfylt. I særlig alvorlige tilfeller kan Statens jernbanetilsyn pålegge helt eller delvis stans av virksomheten eller tilbakekalle tillatelsen. Dette vil være enkeltvedtak som eventuelt kan påklages til Samferdselsdepartementet. For observasjoner forventer Statens jernbanetilsyn en tilbakemelding om hvilke vurderinger som er gjort og beskrivelse av eventuelle korrigerende tiltak som er gjennomført.

Forholdene ble lagt godt til rette for revisjonsgruppen og berørt personell viste samarbeidsvilje og åpenhet.

Selve avviksforholdet er beskrevet under overskriften ”avvik”. I tillegg er det gitt kommentarer for å forklare, utdype eller begrunne avviket.

De identifiserte avvik og observasjoner baserer seg på stikkprøver som er foretatt i revisjonen. Det innebærer derfor ingen garanti for at alle mangler/svakheter i systemet er avdekket i revisjonen/inspeksjonen.

Statens jernbanetilsyn har ikke etablert en generell ordning for klassifisering av avvik. I henhold til internkontrollprinsippet må virksomheten selv vurdere hvilke forhold som må gis særskilt prioritet.

2. Dokumentunderlag

2.1 Myndighetskrav

Følgende lover og forskrifter var basis for revisjonen:

- Lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane med mer (jernbaneloven)
- Forskrift 5. februar 2003 nr. 136 om tillatelse til å drive jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m., samt tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet (tillatelsesforskriften).
- Forskrift 4. desember 2001 nr. 1334 om krav til jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (kravforskriften).
- Forskrift 29. januar 2002 nr. 123 om varslings- og rapporteringsplikt i forbindelse med jernbaneulykker og jernbanehendelser (varslingsforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1678 om krav til helse for personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (helsekravforskriften)
- Forskrift 18. desember 2002 nr. 1679 om opplæring av personell med arbeidsoppgaver av betydning for trafiksikkerheten ved jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (opplæringsforskriften)
- Forskrift 4. desember 2001 nr. 1335 om trafikkstyring og togframføring på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (togframføringsforskriften).
- Forskrift 4. desember 2001 nr. 1336 om signaler og skilt på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (signalforskriften)

2.2 Bedriftsinterne krav

Styrende dokumenter for de reviderte aktiviteter er som vist i vedlegg 1.

3. Omfang

Revisjonen omfattet distribusjon og implementering av sirkulære hos NSB AS. Revisjonsomfanget inkluderte s-sirkulære, T-sirkulære, rutesirkulære og ruteordre. Revisjonen fant sted i Oslo og i Bergen.

4. Avvik

Avvik 1:

Intern høringsprosess av sirkulære er ikke formalisert.

Avvik fra:

Kravforskriftens § 3-1 som lyder: ” Den som driver jernbanevirksomhet skal sørge for at det utøves sikkerhetsstyring i virksomheten og at det etableres et system for sikkerhetsstyring. Systemets omfang, innhold og dokumentasjon skal være tilpasset virksomhetens behov og den aktivitet som drives.”

Kommentarer:

JBV sender en del utkast til sirkulære på høring hos NSB AS.

NSB har selv påpekt viktigheten i intern rapport etter Lieråsen-hendelsene, av at sirkulære til høring blir vurdert av riktig sikkerhetskompetanse. Det ser ut til at dette skjer i praksis, men det er ikke formalisert rutine som beskriver hvordan man sørger for at sirkulære til høring kommer innom riktig kompetanse. Riktig kompetanse vurderes fra sak til sak.

5. Observasjoner

Observasjon 1:

Uformell rutine/”huskeliste” for distribusjon henger på veggen hos Driftsoperativ senter.

Det er uklart i hvilken grad denne benyttes, og uklart om den inneholder elementer som burde vært inkludert i den formelle rutinen for distribusjon.

6. Andre forhold

Det er ikke notert forhold av betydning utover det som er beskrevet i øvrige deler av rapporten.

7. Gjennomføring

Formøte ble avholdt 07.03.05.

Åpningsmøte ble avholdt 04.04.05.

Intervjuer og verifikasjoner ble gjennomført i perioden 04.04.05 – 14.04.05.

Avsluttende møte ble gjennomført 15.04.05 med oppsummering og presentasjon av resultatene.

Vedlegg 3

Oppfølging av revisjonen

Aksjon:

Frist:

Statens jernbanetilsyn utarbeider rapportutkast	01.05.05
Virksomheten kommentarer utkast (i møte)	10.05.05
Statens jernbanetilsyn sender rapport	01.06.05
Virksomheten oversender plan for gjennomføring av korrigerende tiltak	01.07.05